

TORTOSA

DE NORD A SUD

Raimon: de la Selva al Palau

Vaig assistir, el passat diumenge 28 de maig, a l'últim dels 12 recitals de comiat dels escenaris que va oferir Raimon al Palau de la Música Catalana durant el mes de maig -després de gairebé 60 anys d'ofici- i, enmig de l'eufòria general, escoltant les velles i noves cançons, jo em recordava d'aquell xiquet de Xàtiva, de 24 anys, que vaig sentir cantar per primer cop a la Selva del Camp (Baix Camp), el juny de 1964 (jo en tenia 14), en el curs dels primers aplècs de Paret Delgada, on es reunia la catalanitat resistent del moment.

Allí, enmig de sardanes, castellers, bones paelles i concursos literaris, s'escoltà el seu crit, la seva veu, el seu cant i el seu lament. Abans, però, vam haver de passar pel sermó del cardenal arquebisbe de Tarragona, monsenyor Arriba y Castro ("Arriba España" que li deien), que no pogué acabar, perquè una sàvia i valenta mà (que després vaig saber que corresponia al meu futur amic en tasques catalanes, democràtiques i polítiques, el barceloní Lluís M. Sunyer, avui amb 86 anys) va tallar amb unes tisores el fil pel qual passava la veu cardenalícia.

La gent estava allà per Raimon, que de seguida agafà el guitarró i, amb la cadira de rigor apuntalant la cama, llençà al vent les seves primeres cançons, entre les quals "Som" i, justament, "Al vent", composta el 1959, anant en moto de

Xàtiva a València, l'himne "existencial" -com recordava l'altre dia en Jordi Garcia-Soler, seguidor i biògraf seu- d'un jovent que començava a revoltar-se (seguint les pautes d'Albert Camus), just també al moment que el franquisme, amb el consell dels americans, començava la fase del "desarrollo español".

Des d'aquella època, jo he anat seguint, també, l'acció poètica i musical de Raimon, amb el seu compromís polític, la seva combativitat ètica i la seva bellesa artística, com va demostrar novament -després de les esgotadores sessions dels caps de setmana de maig- en el seu dens i treballat repertori, on es complementen els records d'infant i de jove a Xàtiva, els cants per la llibertat i la justícia, les denúncies de les repressions, l'evocació dels seus i nostres medievals (March, Roís, Timoneda, Turmeda), la dels nostres contemporanis (Espriu, Rosselló-Pòrcel, Miró i del seu paísà Fuster), les endreces amoroses a Annalisa i, en fi, la solidaritat amb els seus col·legues internacionals (Víctor Jara, etc.).

I és que, com ja es reconeix *urbi et orbi*, tot el "tinglado" (en el més bon sentit de la paraula) de la "Nova cançó" - tot i reconeixent la bona feina dels "Setze jutges" a Catalunya- va venir del sud, de València, amb la irrupció incontenible d'un pura sang com Raimon, a qui, com

Xavier Garcia

escriptor

es diu planerament, calia "donar de menjar a part". Així ho devien veure, en aquells primers moments de l'any 1960, gent tan perspicaç com Joan Fuster (el seu valedor al País Valencià) i, des de Barcelona, Lluís Serrahima, que reclamava que "ens calen cançons d'ara", Josep M. Espinàs (el nostre Brassens particular), Josep Espar i Claudi Martí (que promocionaven des d'Edigsa els nous cantadors) i Josep Benet, que estava en totes les salses des de la immediata postguerra.

Jo vaig viure ben aviat tot aquest enrenou patriòtic, sentimental, cultural, artístic i, al capdavant, polític. Per això, vaig voler estar a l'últim dels seus recitals -per cert, al costat del meu llegendari amic i col·lega Santiago Vilanova, que ja entrevistava Raimon, també el 1964, a Olot-, per tal d'honorar la seva trajectòria i, per què no?, per tal que, sense remei, em caigués "una lenta llàgrima taciturna", com deia bellament Carles Riba, el 1954, al poema *Els tres reis d'Orient*.